

25. 6. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předběžné opatření a materiální výklad složení jistoty dle § 75b o. s. ř. ve světle několika rozhodnutí Ústavního soudu

Předběžné opatření představuje prozatímní a dočasnou úpravu práv a povinností účastníků, aniž by jím byl či mohl být předurčován průběh procesu samotného, tedy řízení ve věci samé, anebo bylo prejudikováno rozhodnutí o sporu.

K zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je navrhovatel povinen složit nejpozději ve stejný den, kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření, jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč. Nebude-li jistota dle dispozice § 75b OSŘ složena, soud návrh na předběžné opatření odmítne.

1/ Použití dříve složené jistoty pro nový návrh na vydání předběžného opatření

Ústavní soud České republiky vynesl pod sp. zn. I. ÚS 3174/20 náleze ze dne 10. 03. 2021 (dále jen „**Nález**“), který se zabývá otázkou, může-li účastník řízení o návrhu na vydání předběžného opatření odkázat soud na jistotu dříve u toho soudu složenou, ovšem v jiném řízení.

Závěr Nálezu, jehož praktické důsledky níže rozebereme, zní: *Odmítne-li soud návrh účastníka na nařízení předběžného opatření podle § 75b odst. 2 občanského soudního řádu, byť byla dříve složená a dosud nevrácená jistota za dřívější zamítnutý návrh stejného účastníka v den podání pozdějšího návrhu v dispozici daného soudu a byť účastník projevil svoji vůli použít tuto složenou a dosud nevrácenou jistotu jako jistotu pro jeho nový návrh srozumitelně a bez jakýchkoliv pochybností, je takový postup soudu nepřipustně formalistický a zároveň je v rozporu s právem účastníka na přístup k soudu a spravedlivý proces a podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*

Ústavní soud ve věcech týkajících se povinnosti složení jistoty ve stejný den, kdy podal navrhovatel u soudu návrh na nařízení předběžného opatření dle § 75b odst. 1 o. s. ř., dal již několikrát ve svých rozhodnutích najevo, že uvedené ustanovení nevykládá formalisticky a upřednostňuje věcné vyřízení návrhu na předběžné opatření, ve kterém soud chrání práva rychle a účinně. Dle Ústavního soudu přepjatý formalismus v postupu obecných soudů může být v rozporu s požadavkem na zajištění efektivního a faktického přístupu k soudu.

Z výše citovaného Nálezu, který řeší dvě předběžná opatření stejného navrhovatele, podaná samostatně u stejného soudu (v rámci dvou řízení) s tím, že dříve složená jistota za první předběžné opatření nebyla ještě soudem vrácena navrhovateli (tj. první jistota je stále v dispozici soudu), vyplývá několik závěrů, které lze pro účely praxe shrnout následovně:

1. Ustanovení § 75b odst. 1 o. s. ř., věty první, nespécifikuje konkrétně, jakým způsobem má být jistota složena u soudu;

2. Navrhovatel nemusí, za níže rozebíraných podmínek, složit s podaným druhým návrhem na vydání

předběžného opatření jistotu novou;

3. První složená jistota může být použita na druhý podaný návrh na vydání předběžného opatření, tj. v jiné věci, pokud po právní moci zamítnutého či odmítnutého prvního návrhu bylo rozhodnuto o vrácení složené první jistoty, která však fakticky ještě nebyla navrhovatelovi vrácena;

4. Ke dni podání druhého návrhu na vydání předběžného opatření navrhovatel nemusí podávat k prvnímu soudnímu spisu se spisovou značkou „speciální“ (tj. oddělené) podání (návrh) na přepis již složené jistoty z jednoho řízení do druhého (nového) řízení;

5. Ke dni podání druhého (nového) návrhu na předběžné opatření je třeba srozumitelně a bez jakýchkoli pochybností identifikovat původní složenou jistotu z prvního návrhu na nařízení předběžného opatření a zároveň vyjádřit vůli ji přepsat (převést) k druhému (novému) návrhu. To lze učinit např. takto: *„navrhovatel se dne [...] vzdal odvolání proti usnesení č. j. [...] ze dne [...], v němž soud mj. uvedl, že se po právní moci usnesení navrhovatelovi vrací složená jistota ve výši [...], k čemuž však zatím nedošlo a jistota je tak v dispozici soudu, a tedy žádá navrhovatel o její přepis k tomuto návrhu a použití pro účel níže navrhovaného nového předběžného opatření“*;

6. Konečně pak lze doporučit postup, kdy, pokud navrhovatel zamýšlí podat druhý (nový) návrh na předběžné opatření, nemusí soudu posílat své číslo bankovního účtu, na který by soud jinak vracel jistotu složenou při prvním návrhu a k jehož sdělení je obvykle soudem vyzván právě až pro právní moci usnesení, kterým se navrhovatelovi vrací jistota. Nesdělením čísla bankovního účtu má navrhovatel v rukou možnost zamezit tomu, aby v mezičase došlo k vrácení jistoty za první návrh, a naopak může svou dispozicí složenou jistotu využít pro svůj další návrh na vydání předběžného opatření.

2/ Složení jistoty na jiný účet soudu

Materiální přístup Ústavního soudu lze dokreslit stručným připomenutím jeho dalšího rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že jistota může být uhrazena i na jiný bankovní účet příslušného soudu než ten, který byl pro přijímání jistot určen (sp. zn. I. ÚS 1008/13 ze dne 12. 05. 2014).

3/ Pozdější, avšak nikoli opožděné složení jistoty

Třetí rozhodnutí, jehož nosnou myšlenkou je též potlačení formalistického přístupu k návrhům na vydání předběžného opatření, a naopak upřednostnění jeho věcného vyřízení, vydal Ústavní soud již dne 07. 03. 2012 pod sp. zn. II. ÚS 3805/11. Může dojít k situacím, kdy ke dni podání návrhu u soudu není složena jistota, ale je složena až ke dni vydání usnesení o předběžném opatření. Z případu řešeného Ústavním soudem vyplývá příklon k názoru, že soud prvního stupně může o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodnout, a tedy nemusí návrh dle § 75b odst. 2 o. s. ř. odmítnout, i když nebyla jistota složena ve stejný den jako návrh, a to v případě, kdy soud prvního stupně vydává usnesení v době, kdy jistota již složena je. Pokud by byl, i po složení jistoty, návrh na vydání předběžného opatření odmítnut, nedůvodně by převážil striktně formalistický přístup nad věcným vyřízením návrhu.

JUDr. Vít Hrnčířík, LL.M., Ph.D.

Mgr. et Mgr. Jana Hnilicová

[Equity Legal s.r.o.](#)

Šrobárova 2002/40
101 00 Praha 10 - Královské Vinohrady

Tel: +420 732 230 529

e-mail: kancelar@equitylegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)